

Prima instanță: Judecătoria Comrat (sediul central), (jud. S. Popovici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. L. Caraianu, S. Gubenco, A. Mironov)

ÎNCHEIERE

09 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea recursului declarat de Chihaiial Oxana, prin intermediul avocatului Alina Gorelco,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Chihaiial Oxana împotriva Companiei Publice „Gagauziya Radio Televizionu” cu privire la anularea ordinului de concediere din funcția ocupată, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la lucru, a compensației pentru prejudiciul moral și a cheltuielilor suportate,

împotriva deciziei din 02 martie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Compania Publică „Gagauziya Radio Televizionu”, casată hotărârea din 07 septembrie 2021 a Judecătoria Comrat (sediul central), fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea înaintată de Chihaiial Oxana a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 10 august 2020, Chihaiial Oxana s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Companiei Publice „Gagauziya Radio Televizionu” cu privire la anularea ordinului de concediere din funcția ocupată, restabilirea la locul de muncă, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la lucru, a compensației pentru prejudiciul moral și a cheltuielilor suportate.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 30 ianuarie 2019, între ea și Compania Publică „Gagauziya Radio Televizionu” a fost încheiat contractul individual de muncă, conform căruia a fost angajată în funcția de redactor site-ului web, cu salariul în mărime de 5350, 50 de lei.

A mai menționat că prin acordul adițional din 02 mai 2019 la contractul din 30 ianuarie 2019, salariul i-a fost majorat, acesta constituind 5688, 75 de lei.

Prin hotărârea nr.1/1 din 16 ianuarie 2020 a Consiliului de Supraveghere Compania Publică „Gagauziya Radio Televizionu” a fost aprobat noul stat de personal pentru anul 2020, în care lipsea funcția de redactor site-ului web pe care reclamanta o deținea.

Prin ordinul nr.29-k din 03 februarie 2020 statul de personal al Companiei Publice „Gagauziya Radio Televizionu” pentru anul 2020, a fost pus în aplicare.

La 04 martie 2020, în baza statului de personal aprobat, Compania Publică „Gagauziya Radio Televizionu” a emis ordinul nr.31-II, „Cu privire la înștiințarea angajaților de reducerea funcțiilor ocupate de aceștia”.

Reclamanta a relevat că, prin ordinul din 04 martie 2020 a fost înștiințată de reducerea funcțiilor de redactor al site-ului web – 2 unități, ocupate de ea - Chihaial Oxana și soțul ei - Chihaial Dmitrii. Cu ordinul nr.31-II a făcut cunoștință la 11 martie 2020.

A mai menționat că prin ordinul nr.32 – II din 04 martie 2020, i-a fost acordată o zi pe săptămână, pentru căutarea unui loc de muncă.

În context a mai subliniat că, prin hotărârea Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică (în continuare CNESP) nr.3 din 08 martie 2020 a fost stabilit riscul înalt pentru Republica Moldova cu privire la importul și răspândirea infecției COVID-19 și s-a constatat gradul de alertă Cod portocaliu la nivel național referitor la situația epidemiologică prin infecția cu COVID-19, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1431 din 29 decembrie 2016.

Prin hotărârea CNESP nr.7 din 13 martie 2020 a fost stabilit gradul de alertă Cod roșu la nivel național în privința situației epidemiologice, care a fost provocată de COVID-19, în legătură cu existența pericolului, confirmat prin apariția situației de urgență.

Totodată, pe parcursul stării de urgență termenele de prescripție și termenele suspensive de orice gen nu încep a curge, dar dacă curgerea acestora a început - se suspendă pentru întreaga perioadă a stării de urgență, stabilită în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.55 din 17 martie 2020.

Prin Dispoziția Comisiei de Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.14 din 06 aprilie 2020, începând cu 07 aprilie până pe 17 aprilie 2020, aceste zile au fost anunțate ca zile de odihnă pentru toate unitățile din sectorul bugetar și instituții /autorități publice, ce funcționează în regimul de autoadministrare, cu unele excepții.

Prin Dispoziția Comisiei de Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.17 din 13 aprilie 2020, începând cu 21 aprilie până pe 24 aprilie 2020 aceste zile au fost declarate zile de odihnă pentru toate unitățile din sectorul bugetar și instituțiile/autoritățile publice, ce funcționează în regimul de autoadministrare, cu unele excepții.

Prin Dispoziția Comisiei de Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.21 din 24 aprilie 2020, începând cu 27 aprilie până pe 30 aprilie 2020 aceste zile au fost declarate ca zile de odihnă pentru toate unitățile din sectorul bugetar și instituțiile autorității publice, ce funcționează în regimul de autoadministrare, cu unele excepții.

Reclamanta a menționat că conform prevederilor tuturor dispozițiilor și hotărârilor menționate, nerespectarea măsurilor de protecție a sănătății publice, expuse în acestea, reprezintă un pericol pentru sănătatea publică și servește ca un temei pentru atragerea persoanelor vinovate la răspundere contravențională sau răspundere penală. Astfel, este vădită limitarea considerabilă de pe 10 martie 2020 a mai multor drepturi și libertăți ale cetățenilor RM. A mai relevat că prin dispoziția verbală a angajatorului pe perioada stării de urgență Chihaial Dmitrii, cât și ea, Chihaial Oxana, au muncit de la domiciliu.

Prin ordinul nr.66-K din 11 mai 2020 a fost eliberată din funcția de redactor al site-ului web din 11 mai 2020, cu rezilierea contractului individual de muncă.

A accentuat că nu este de acord cu ordinul de concediere și consideră că concedierea în timpul stării de urgență, este o încălcare gravă a drepturilor constituționale. Astfel, fiind concediată atât ea, cât și soțul ei, au rămas fără niciun venit, prin urmare în rezultatul acțiunilor ilegale ale pârâtului a fost lipsită de unul dintre drepturile fundamentale, care i-a fost oferit prin legislație, și anume dreptul la muncă și la primirea remunerației pentru munca prestată în conformitate cu clauzele contractului individual de muncă. În afară de acestea, i-au fost încălcate și alte drepturi cum ar fi: dreptul la informare pe chestiunile activității companiei, modificarea și încetarea contractului individual de muncă.

Astfel a mai menționat că i-a fost cauzat și un prejudiciu moral, deoarece a avut griji, din motiv că a rămas atât ea cât și soțul fără loc de muncă, și a fost într-o stare stresantă mai mult timp, având în vedere situația de criză economică în mai multe domenii și integral pe țară.

Reclamanta a solicitat, anularea ordinului nr.66 – K din 11 mai 2020, prin care a fost concediată din funcția de redactor al site-ului web și restabilirea în funcția pe care a ocupat-o înainte de concediere, încasarea salariului mediu lunar pentru întreaga perioadă a absenței forțate de la locul de muncă, a compensației pentru prejudiciul moral și a cheltuielilor suportate.

Prin hotărârea din 07 septembrie 2021 a Judecătoriei Comrat, acțiunea înaintată de Chihaial Oxana a fost admisă parțial.

A fost anulat ordinul nr.66 – K din 11 mai 2020 privind concedierea lui Chihaial Oxana din funcția de redactor al site-ului web al Companiei Publice „Gagauziya Radio Televizionu” privind rezilierea contractului individual de muncă, în legătură cu reducerea funcției ocupate, ca fiind ilegal.

A fost restabilită Chihaial Oxana la locul de muncă în funcția de redactor site-

ului web la Compania Publică „Gagauziya Radio Televizionu”.

A fost încasat de la Compania Publică „Gagauziya Radio Televizionu” în beneficiul lui Chihaial Oxana salariul pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă (între 11 mai 2020 și 07 septembrie 2021) în mărime de 91 020, 00 de lei.

A fost încasat de la Compania Publică „Gagauziya Radio Televizionu” în beneficiul lui Chihaial Oxana compensația pentru prejudiciul moral cauzat în mărime de un salariu mediu lunar 5 688, 75 de lei.

A fost încasat de la Compania Publică „Gagauziya Radio Televizionu” în bugetul statului, taxa de stat în mărime de 2730, 60 de lei.

În rest cerințele cu privire la încasarea compensației pentru cauzarea prejudiciului moral în mărime de două salarii medii lunare au fost respinse ca nefondate.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a concluzionat că acțiunea urmează a fi admisă, cu anularea ordinului de concediere a lui Chihaial Oxana și restabilirea reclamantei în funcție din motiv că pârâtul a încălcat procedura de concediere.

Astfel, prima instanță a reținut că potrivit Dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale a RM, a fost instituit un regim special pentru cetățenii RM.

A mai remarcat că în cazul reducerii numărului statelor de angajați, pârâtul era obligat să suspende procedura vizată, iar după încetarea stării de urgență, de a o relua, cu toate condițiile care rezultă și sunt stabilite în ordinele nr.30 – II, nr.31 – II, nr.32 – II din 04 martie 2020 și în preavizarea cu nr.48 din 11 martie 2020, ceea ce pârâtul nu a făcut.

Prin urmare, reclamanta nu a putut beneficia de dreptul său, inclusiv acordarea unei zile pentru căutarea unui alt loc de muncă, încât în Republica Moldova au fost instituite restricții în legătură cu situația epidemiologică prin infecția cu COVID-19. În concluzie, prima instanță a menționat că Compania Publică „Gagauziya Radio Televizionu” este obligată să o restabilească pe reclamantă în funcția anterioară, și anume cea de redactor al site-ului web, dat fiind faptul că a fost încălcată procedura de concediere. Referitor la prejudiciul moral, prima instanță, reținând prevederile art. 90 alin. (3) din Codul muncii, a ajuns la concluzia de a încasa suma de 5 688,75 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, care este echivalentul unui salariu mediu lunar.

Prin decizia din 02 martie 2022 a Curții de Apel Comrat a fost admisă cererea de apel declarată de către Compania Publică „Gagauziya Radio Televizionu”, casată hotărârea din 07 septembrie 2021 a Judecătoriei Comrat (sediul central), fiind pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea înaintată de Chihaial Oxana a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel reținând prevederile art.2 alin.(9) al Hotărârii Parlamentului RM nr.55 din 17 martie 2020, conform căruia în perioada stării de urgență este declarată interzicerea demisiei lucrătorilor, cu excepția

cazurilor prevăzute de actele normative pentru această perioadă, a constatat că temei al concedierii lui Chihaial Oxana a servit ordinul nr.31 – II din 04 martie 2020 privind reducerea statului de personal. Instanța de apel constatată că, Chihaial Oxana a fost concediată legal în baza art. 86 alin.(1) lit. c) din Codul muncii al RM, or conform Dispoziției nr.4 din 24 martie 2020 emisă de Comisia pentru Situații Excepționale a RM, nu au fost stabilite interdicții privind aplicarea acestei norme în perioada stării de urgență.

În concluzie, Curtea de Apel Comrat a reținut că ordinul nr.66 -K din 11 mai 2020, prin care Chihaial Oxana a fost demisă din funcția de redactor al site-ului web al Companiei Publice „Gagauziya Radio Televizionu”, este legal, iar pretențiile înaintate de Chihaial Oxana împotriva Companiei Publice „Gagauziya Radio Televizionu” sunt neîntemeiate, din care considerente acțiunea urmează a fi respinsă.

La 21 iunie 2022, Chihaial Oxana, prin intermediul avocatului Alina Gorelco a contestat cu recurs decizia din 02 martie 2022 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea deciziei din 02 martie 2022 a Curții de Apel Comrat, cu menținerea hotărârii din 07 septembrie 2021 a Judecătoriei Comrat (sediul central).

În motivarea recursului, Chihaial Oxana a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, deoarece au fost ignorate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei. Astfel, concluzia instanței privind lipsa încălcărilor procedurale în timpul concedierii contravine principiului garantării și ocrotirii drepturilor fundamentale ale omului în circumstanțele specifice stării de urgență, care a fost declarată după inițierea procedurii de concediere și a dus la pronunțarea unei soluții eronate, bazate pe constatări greșite. Astfel, având în vedere că pe perioada stării de urgență au fost restrânse considerabil mai multe drepturi și libertăți ale omului, legate de libera circulație, accesul la serviciile organului de stat precum și a întreprinderilor sectorului privat, când mai multe din aceste întreprinderi și organizații practic nu activau, ca urmare, exercitarea dreptului de căutare a unui loc de muncă era fizic imposibil, concedierea salariatului în aceste condiții reprezentând încălcarea gravă a drepturilor fundamentale.

La 21 iulie 2022, directorul executiv al Companiei Publice „Gagauziya Radio Televizionu” - Bulgaru Iaroslav a depus referință la cererea de recurs declarată de Chihaial Oxana, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 02 martie 2022, expediată în adresa lui Chihaial Oxana la 19 aprilie 2022 (f.d.150) și recepționată de către aceasta la 22 aprilie 2022, conform avizului de recepție anexat la materialele dosarului (f.d.153). Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei instanței de apel în

termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Chihaial Oxana, prin intermediul avocatului Alina Gorelco, inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă. În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului. Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentei este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de Chihaial Oxana, prin intermediul avocatului Alina Gorelco, nu pot duce la admisibilitatea recursului, or acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentei cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de

nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează. Abordarea recurenței, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Chihaial Oxana, prin intermediul avocatului Alina Gorelco.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Chihaial Oxana, prin intermediul avocatului Alina Gorelco.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic